Lieta Nr.C12191918

**SPRIEDUMS**

Latvijas Republikas vārdā

Daugavpilī 2019.gada 8.janvārī

Daugavpils tiesa:

tiesnesis Jānis Šauša

ar tiesas sēdes sekretāri Ritu Kačāni-Kampāni, tulku Gintu Jurlovu,

piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. B/ un atbildētājam /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja vienkāršotās procedūras civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības „BTA Baltic Insurance Company" prasībā pret /pers. C/ par zaudējumu piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

Prasītājs- apdrošināšanas akciju sabiedrība „BTA Baltic Insurance Company" (turpmāk arī - Apdrošinātājs) vienkāršotajā procedūrā iesniedza prasību pret atbildētāju /pers. C/, kā prasības priekšmetu norādot zaudējumu piedziņu, kur galvenais parāds EUR 994,98.

Prasības pieteikumā paskaidrots. 2013.gada 27.februārī starp Prasītāju kā apdrošinātāju un /pers. F/ kā apdrošinājuma ņēmēju tika noslēgts apdrošināšanas līgums, ar kuru apdrošināts dzīvoklis Nr./adrese/. Līguma darbības laikā- 2013.gada 26.jūnijā /pers. F/ vērsās pie Prasītāja ar apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu, norādot, ka ir iestājies apdrošināšanas risks- ar 2013.gada 26.jūnija dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības "Forštadte" aktu tika konstatēts, ka apdrošinātais dzīvoklis tika appludināts no dzīvokļa Nr.61, kur plīsa ūdens pievads ūdens maisītājam. 2013.gada 22.augustā SIA "BK EKSPERTS" sastādīja remontdarbu tāmi. Izpildot savas saistības sakarā ar apdrošināšanas līgumu un ņemot vērā līgumā noteikto pašrisku, Prasītājs ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību EUR 1 264,98. Prasītājs, pārņemot prasījuma tiesības, ir vērsies pie Atbildētāja ar pretenzijām par zaudējuma atlīdzināšanu, taču Atbildētājs ir veicis iemaksu tikai par EUR 270,00. Prasība ir pamatota ar Civillikuma 1773., 1775., 1759., 1779.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 14.panta pirmo daļu, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu. Prasītājs lūdz tiesu: 1)piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājam zaudējumus EUR 994,98, valsts nodevu , kā arī visus tiesāšanās izdevumus uz sprieduma taisīšanas brīdi; 2)atzīt Prasītāja tiesības saņemt no Atbildētāja likumiskos procentus no piedzītās zaudējumu summas par laiku no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma pilnīgai izpildei, no aprēķina 6% gadā.

Atbildētājs ir iesniedzis paskaidrojumu par prasību, kurā prasību neatzīst. Piesaka sekojošus iebildumus. Neapstrīd, ka appludināšana ir notikusi no viņa dzīvokļa, bet apstrīd SIA "BK EKSPERTS" tāmi. Paskaidro, ka ir griezies pie neatkarīga eksperta, kurš sastādīja nepieciešamo remontdarbu tāmi. Atbildētājs atzīst prasību EUR 270,00 apmērā un norāda, ka to ir jau iemaksājis Prasītāja norādītajā kontā, jo dzīvokļa Nr.58 īpašnieks pats ir veicis remontdarbus. Norāda, ka zaudējumu atlīdzināšanas mērķis ir dzīvokļa atjaunošana iepriekšējā tehniskajā stāvoklī un uzskata, ka Prasītājam nav tiesību prasīt zaudējumu atlīdzināšanu lielākā apmērā, nekā tie bija faktiski nodarīti appludināšanas rezultātā. Atbildētājs, atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta 2010.gada sprieduma lietā SKC-191/2010 9.punktu, norāda, ka jāņem vērā gan telpu nolietojums, gan apstāklis, vai appludinātam dzīvoklim jāaizkrāso tikai ūdens iedarbības vietas, vai jāpārkrāso visa platība. Atbildētājs norāda, ka Apdrošinātājs nav vērtējis to, ka dzīvoklis ilgstoši nav bijis remontēts un ka iekšējā apdare ir stipri nolietojusies- tātad aprēķins par visa dzīvokļa remontu nav pamatots.

Tiesas sēdē Prasītāja pārstāve prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un izklāstītajiem argumentiem. Papildus norādīja, ka nav pierādījumu apgalvojumam, ka appludinātā dzīvokļa īpašnieks remontu ir veicis pats. Apgalvoja, ka Apdrošinātājam nav iemesla izmaksāt augstāku apdrošināšanas summu kā pienākas.

Atbildētājs papildus paskaidroja. Appludinātajā dzīvoklī remonts istabās nav bijis apmēram 20 gadus, virtuvē 15 gadus. Viņš ir piedāvājis dzīvokļa īpašniekam remontu veikt pats, jo pēc profesijas ir celtnieks, bet īpašnieks nav piekritis. Akts par appludināšanu sastādīts bez Atbildētāja klātbūtnes un viņš to nav parakstījis. Apdrošinātājam bija iesniegtas divas tāmes, bet tas nesaprotamu iemeslu dēļ izvēlējās dārgāko. Paskaidroja, ka kopā ar viņa paskaidrojumiem iesniegtā tāme tika sastādīta pēc no Apdrošinātāja saņemtajām fotogrāfijām un viņš ir atmaksājis EUR 270, ņemot vērā, ka dzīvoklī sen nebija veikts remonts. Apgalvoja, ka tāmē nepamatoti iekļautas izmaksas par elektroinstalāciju, jo tā dzīvoklī netika bojāta. Apgalvoja, ka zaudējumi netika nodarīti arī priekšnamā.

**Motīvu daļa**

Uzklausījusi pušu paskaidrojumus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji. Likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmā daļa nosaka Prasītāja tiesības celt regresa prasību pret Atbildētāju. Starp pusēm nav arī strīda par to, ka Atbildētājam ir pienākums atmaksāt Prasītājam izdevumus, kas radušies ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu (zaudējumus), jo Dzīvokļa īpašuma likuma 14.panta pirmā daļa nosaka dzīvokļa īpašnieka atbildību - dzīvokļa īpašnieks par zaudējumu nodarīšanu citiem dzīvokļu īpašniekiem vai citām personām ir atbildīgs normatīvajos aktos, dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumos vai savstarpēji noslēgtajos līgumos noteiktajā kārtībā. Arī Civillikuma 1779.pantā noteikts, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Strīds starp pusēm ir par atlīdzības apmēru. Kaitējums nekustamajam īpašumam tika nodarīts apdrošinātajam dzīvoklim (dzīvokļa īpašniekam), bet Prasītājs prasības tiesības ir ieguvis regresa kārtībā. Faktiski Atbildētājam jāatmaksā izdevumi, kas būtu nepieciešami, lai atjaunotu appludināto dzīvokli iepriekšējā stāvoklī, ņemot vērā arī dzīvokļa nolietojumu, kā to nosaka Civillikuma 1792.pants: "ja zaudējumu atlīdzības prasījums izriet nevis no līgumiskas saistības pārkāpuma, bet no darbības, kas pati par sevi bijusi prettiesīga, tad zaudējuma vērtējums samērojams ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā. Minētās tiesību normas izpratnē atlīdzinājumam jābūt tādam, lai atjaunotu stāvokli, kāds pastāvēja pirms prettiesiskās darbības veikšanas, bet ne lielākam par to (Augstākās tiesas Senāta 2003.gada 7.maija spriedums lietā Nr. SKC–255; 2009.gada 3.jūnija spriedums lietā Nr. SKC–169, 2010.gada 24.novembra spriedums lietā Nr. SKC-234). Līdz ar to ir pamats atzinumam, ka, nosakot zaudējumu apmēru, būtiski ir noskaidrot mantas vērtību laikā, kad tai nodarīti bojājumi. Šāda atziņa ir pausta Senāta 2008.gada 29.oktobra spriedumā lietā Nr. SKC-332, kur norādīts, ka "tagadējās (esošās) mantas samazinājums rodas gadījumā, kad ķermeniskai lietai tiek nodarīti bojājumi. Ķermeniskas lietas īpašnieks tā rezultātā cieš zaudējumus, jo bojājumu dēļ attiecīgā lieta ir zaudējusi savas sākotnējās īpašības. Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu sākotnējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis mantas samazinājums, citiem vārdiem, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā". Arī Latgales

apgabaltiesa analoģiskā lietā 2014.gada 31.marta spriedumā C32328912 ir norādījusi, ka dzīvokļa vērtība aprēķināma uz bojājumu nodarīšanas sākuma brīdi, sakarā ar ko ņemami vērā izdevumi lietas vērtības atjaunošanai, remontam pielietojot nolietojuma procentu. Izskatot iesniegtos pierādījumus: tāmi un fotouzņēmumus, ņemot vērā Atbildētāja paskaidrojumus un vadoties no sadzīviskās pieredzes, tiesa atzīst, ka remonts dzīvoklī visdrīzāk nav veikts vairāk kā piecus gadus - par to liecina tapetes un linolejs, kāds tirdzniecībā sen nav pieejams. Prasītājs nav arī apstrīdējis Atbildētāja apgalvojumu par to, ka remonts dzīvoklī nav veikts gadus 15. Tāpat tiesa atzīst, ka nav iespējams veikt remontu, atjaunojot tikai tās platības, kuras tika appludinātas. Nav iespējams istabā daļēji nomainīt tapetes un nav iespējams veikt daļēju griestu krāsojumu, jo tas atšķirsies no pārējā. Prasītājs, pamatojoties uz SIA "BK EKSPERTS" sastādīto remontdarbu tāmi, un ņemot vērā līgumā noteikto pašrisku, ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību EUR 1 264,98 (Ls 889,03). Savukārt, Atbildētājs ir iesniedzis paša pasūtīto tāmi par summu EUR 848,54 (Ls 596,36). Pamatojoties uz to, ka appludinātajā dzīvoklī sen nav veikts remonts, Atbildētājs uzskata, ka dzīvoklim nodarīts kaitējums EUR 270,00 apmērā un šo summu ir iemaksājis Prasītāja norādītajā kontā. Izvērtējot pušu iesniegtās tāmes, tiesa atzīst, ka Prasītāja iesniegtā tāme ir sastādīta profesionālāk, bet Atbildētāja iesniegtā tāme vērtējama kritiski, jo aprēķini veikti konkrēti nenorādot darbu un materiālu apjomu katrai telpai, kā arī tāme tika sastādīta tikai pēc dzīvokļa fotouzņēmumiem (Atbildētāja paskaidrojumi), neveicot konkrētus uzmērījumus. Tiesa uzskata, ka fotouzņēmumos nav iespējams izmērīt un noteikt bojājumu apmēru, arī aprēķini tiek veikti tikai pēc Atbildētāja iesniegtajiem fotouzņēmumiem un vienpusējiem paskaidrojumiem. Līdz ar to, nosakot remontdarbu apjomu par pamatu ir ņemama Prasītāja iesniegtā tāme. Arī Atbildētāja vienpersoniskais un neargumentētais lēmums par atlīdzības apmēru vērtējams kritiski un atlīdzība nosakāma, ņemot vērā arī Atbildētāja pasūtītās tāmes summu, kas ir apmēram 3x lielāka par Atbildētāja atmaksāto.

Tiesa uzskata, ka apstāklis, kad Atbildētājs nepiedalījās Akta sastādīšanā, nevar būt par pamatu, lai secinātu, ka aktā fiksētie apstākļi ir nepatiesi vai akts nebūtu attiecināms uz šo lietu, ņemot vērā, ka lietas iztiesāšanas laikā puses nenorādīja nevienu normatīvo aktu, kas regulētu kārtību, kādā sastādāms attiecīgs akts. Kaut gan Aktā par dzīvokļa appludināšanu nav norādīts, ka bojājumi ir nodarīti arī gaitenī, tomēr to pierāda: Atlīdzības pieteikums, fotoattēli, liecinieces liecība un arī paša Atbildētāja paskaidrojumi. Tiesa nepiekrīt Atbildētāja apgalvojumam, ka nebija bojāta elektroinstalācija, jo elektromontāžas darbi ir norādīti abās tāmēs. Senāta Civillietu departamenta 2010.gada 29.septembra spriedumā lietā Nr. SKC-191/2010 ir norādīts "Zaudējumu atlīdzības prasības lietās, kur zaudējumi novērtēti mantas (lietas) sākotnējā stāvokļa atjaunošanas izmaksu apmērā, pievienotās vērtības nodokļa un sociālā nodokļa maksājumi atzīstami par atlīdzināmiem tikai tad, ja tie pierādīti ar attiecīgiem dokumentiem par šādu maksājumu veikšanu. Prasītājam tiek saglabāta tiesība atprasīt šos nodokļu maksājumus, ja nākotnē tādi radīsies (Civillikuma 1771.pants)." Minētajā spriedumā Senāts atzīst, "ka jautājums par PVN un sociālā nodokļa iekļaušanu zaudējumu aprēķinā ir saistāms ar zaudējumu novērtēšanu un tiesībām uz taisnīgu atlīdzinājumu. Šādā aspektā vērtējot prasītājas prasību par zaudējumu atlīdzību, PVN un sociālā nodokļa iekļaušana zaudējumu apmērā ir pamatota tad, ja izdevumi lietas atjaunošanai jau bijuši pirms prasības celšanas tiesā. Pirms remonta veikšanas nodokļu maksājumi neizbēgami nav nepieciešami mantas (lietas) iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai. Vispārēji apsverot seku novēršanu, sabojātas lietas īpašniekam ir arī citādas iespējas, piemēram, veikt remontu pašam vai pieaicināt meistaru, kas darbu izpilda uz uzņēmuma līguma pamata, nebūdams reģistrēts kā PVN maksātājs, un par kuru arī netiek veiktas sociālā nodokļa iemaksas. Tāpat lietas īpašnieks pieprasīto atlīdzinājumu par tiesību aizskārumu var nemaz neizlietot materiālu iegādei, šādi paturot sev bez pašu materiālu vērtības arī PVN vērtību. Tad tiesas piedzītā summa pārsniegtu cietušās puses patieso izdevumu apmēru un nodokļu maksājumu iekļaušana zaudējumu sastāvā būtu lietas īpašnieka nepamatota iedzīvošanās un būtībā veicinātu ēnu ekonomiku. Tādējādi PVN un sociālā nodokļa maksājumi atzīstami par atlīdzināmiem tikai tad, ja tie pierādīti ar attiecīgiem dokumentiem par šādu maksājumu veikšanu". Pamatojoties uz minēto, tiesa atzīst, ka no tāmes ir izslēdzami aprēķinātie nodokļi un organizācijas virsizdevumi, jo lietā nav pierādījumu, ka dzīvoklī remonts veikts atbilstoši tāmei un to ir veikusi juridiska persona, nomaksājot attiecīgos nodokļus. Dzīvokļa appludināšana, neapšaubāmi ir radījusi īpašniekam zaudējumus, taču dzīvoklis ir bijis tādā stāvoklī, ka tā kosmētisko remontu bija nepieciešams veikt tuvākajā laikā. Ņemot vērā izklāstītos argumentus, tiesa atzīst, ka, piedzenot no Atbildētāja visus Apdrošinātāja izdevumus, netiktu ievērots Civillikuma 1.pants. Līdz ar to, vadoties no Civillikuma 5.panta, tiesa uzskata, ka Atbildētājam par trešdaļu jāsamazina atlīdzināmo zaudējumu apmērs, no kopējās tāmes summas atskaitot arī sociālo nodokli, pievienotās vērtības nodokli, organizācijas virsizdevumus un apdrošinātāja pašrisku, ko Apdrošinātājs ir atskaitījis, izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, kā arī summu, ko Atbildētājs ir jau nomaksājis [Ls 1136,22(tāme)- Ls 197,20(PVN)- Ls 110,86(soc.nod.)- Ls 31,85(virsizd.)= Ls 796,31x2/3= Ls 530,87- Ls 50,00(pašrisks)= Ls 480,87= EUR 684,22- EUR 270,00 (nomaksātais)= EUR 414,22.

Līdz ar to daļēji apmierināms ir arī prasījums par tiesas izdevumu piedziņu no Atbildētāja, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram. Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu, Civillikuma 1753.pantu un 1765.panta pirmo daļu, Prasītājam ir tiesības saņemt likumiskos procentus no pamatparāda līdz sprieduma izpildei.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-195.pantu, 204.[1]pantu, 250.[25], 250.[27], 440.[2] un 440.[3]pantu, tiesa

**nosprieda :**

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, apdrošināšanas akciju sabiedrības „BTA Baltic Insurance Company" reģ. Nr.40103840140, labā zaudējumus EUR 414,22 un tiesas izdevumus EUR 63,51, bet kopā EUR 477,73 (četri simti septiņdesmit septiņi *euro* 73 centi), samaksu veicot AS „Citadele banka" kontā: LV90PARX0016356700003.

Noteikt apdrošināšanas akciju sabiedrībai „BTA Baltic Insurance Company" tiesības saņemt 6% (seši procenti) gadā no pamatparāda summas EUR 414,22 (četri simti četrpadsmit *euro* 22 centi) līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Noteikt /pers.C/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei desmit dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2019.gada 8.janvāra, iesniedzot apelācijas sūdzību Daugavpils tiesā.

Tiesnesis